

Tangaroa på plass i Ecuador

Dette er tiden på året hvor det er så varmt i Ecuador at ecuadorianerne drar til sjøen for å kjøle seg ned. Vi drar i stedet til det varmeste stedet i landet for å drive treforskning – til lavlandet i le av Andesfjellenes vestvegg.

- Olav, ikke gå opp i stigen selv, la oss gjøre det, sier vår omtenkssomme hjelper Carlos. – Hvis du faller ned blir det ingen flåtetur på deg!

I 33 varmegrader og høy luftfuktighet driver vi med tretesting, vi borer tynne hull inn til kjernen av balsatrærne. Slik finner vi ut om trærne som har ventet på oss i over et år er friske og brukbare. Olav tørker bort blandingen av svette og myggmiddel som renner ned i øynene. Endelig i gang med å bygge flåte. Arbeidet med å sortere ut de beste balsatrærne er bokstavelig talt døds viktig. Kanskje viktigere enn flåtens styreteknikk. Før avreise til Ecuador proklamerte vår Stillehavs-ekspert, Terje Dahl, at flåten kan komme til å havarere på et rev i Polynesia. For oss er fokuset nå et helt annet: Vi skal seile og styre oss til Tuamoto-øyene – helst akkurat dit vi vil. Men for å seile 8500 km må flåten flyte hele veien med mann og mus og flere tonn last. Aller helst bør den flyte som en kork. Flyteevnen til stokkene er hovedutfordringen vår. Hvis kjerneveden i trærne er porøs og vassen, er stokkene ubrukelige. Hvis vi velger feil kjønn på stokkene vil de ligge dypt i vannet. I tillegg kommer en rekke tiltak for å unngå at stokkene blir spist av mark.

Olav får æren av å bore det første hullet i det enorme balsatreet som vi i fjor for moro skyld kalte ”Torgeir”. Med 323 cm rundt midjen blir ”Torgeir” trolig den feiteste balsastokken over Stillehavet, slik jeg er tyngst av mannskapet med mine 92 kilo (muskler). Før fløtingen skal balsastokken omdøpes til ”Udyret” – et navn som skal graves inn i stokken. Før gjenstår testing av trærnes fysiske og mekaniske egenskaper. Vi borer inn til kjernen med et spesiallaget bor fra det skandinaviske skogbruket, et hult bor med en peilestav som fylles med trevirke. Peilestaven trekkes ut og gir oss en prøve på kvaliteten til veden i kjernen. Det blir helt stille når Olav sakte overleverer prøven til Carlos. Ingeniøren innen trefnologi myser mot prøven. Jeg og Olav holder pusten. Hva betyr nølingen? Da prosjektet ble utsatt for ett år siden fortalte Carlos at trærne som da var friske, kunne bli betydelig svekket i løpet av året. Balsatrærne vokser nemlig lite i høyde og bredde når de blir gamle (15 år), i stedet starter en forråtningsprosess fra innsiden som betyr at en vassen kjerne utgjør en større og større del av trærne. Kjernen blir porøs, og til slutt dør treet på rot. Nå er året omme og regnskapet skal føres. Er trærne blitt for gamle? De er for oldinger å regne blant balsatrær. Carlos ser opp fra kjerneprøven og sier til vår store lettelse med sitt begrensede engelske vokabular: Good! Mye bedre enn jeg fryktet!

Vi borer i to ulike høyder på stokken. Den ene positive prøven etter den andre legges i plastposer og merkes med treets nr. og navn. ”Udyret”, ”Dexter” og ”Den skalliga hemnaren” – alle er i fin form, klarert til felling. Vi feirer med plantasjelunsj som består av loff og nyplukket avokado. På vei tilbake til Base Camp tillater vi oss også en

kakaoslang. Oppsynsmannen på plantasjonen hopper av pick-upen og kutter en frukt fra trærne med machete. Kakao-frukten inneholder slimete, hvite kapsler som en gang for 500 år siden gjorde stort inntrykk på spanjolene som herjet i Sør-Amerika da de ble utdelt som sukkertøy etter middag. Med vind i håret og trekroner susende over hodet bærer det tilbake til Guayaquil. Der venter mer materialsjekk, før Anders og Håvard kommer for å filme arbeidet med å felle stokkene.

Hilsen Torgeir og Olav i Ecuador